

BÁO CÁO

Về việc triển khai phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác

Thực hiện Công văn số 1219/BGDĐT-GDTrH ngày 25 tháng 3 năm 2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Hướng dẫn tổng kết “Đề án triển khai phương pháp Bàn tay nặn bột giai đoạn 2011-2015”, Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Ngãi báo cáo như sau:

1. Đánh giá những kết quả đạt được trong việc thực hiện dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác (giai đoạn 2011-2015)

1.1. Những thuận lợi, khó khăn khi triển khai dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác

a) Những thuận lợi:

- Được sự quan tâm chỉ đạo kịp thời của Bộ Giáo dục và Đào tạo thông qua các lớp tập huấn, các công văn hướng dẫn triển khai nhiệm vụ năm học và các công văn chỉ đạo về việc triển khai dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác. Đặc biệt là việc Bộ giao quyền chủ động cho các cơ sở giáo dục tự xây dựng kế hoạch dạy học, xây dựng các chủ đề dạy học... cho phù hợp với điều kiện của nhà trường đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc thực hiện các phương pháp dạy học tích cực nói chung và phương pháp “Bàn tay nặn bột” nói riêng trên địa bàn tỉnh. Việc triển khai dạy học theo Mô hình trường học mới là một điều kiện thuận lợi để nhà trường, giáo viên được tiếp cận và sử dụng các phương pháp dạy học tích cực vào giảng dạy.

- Được sự quan tâm chỉ đạo kịp thời, sâu sát của lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo về việc đổi mới phương pháp giảng dạy cũng như triển khai dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác đến các cơ sở giáo dục trên địa bàn tỉnh. Sở Giáo dục và Đào tạo đã triển khai tổ chức tập huấn và chỉ đạo quyết liệt để các cơ sở giáo dục xây dựng các chủ đề dạy học theo các phương pháp dạy học tích cực; yêu cầu các đơn vị triển khai tổ chức tập huấn lại cho cán bộ, giáo viên và áp dụng vào các tiết dạy cụ thể. Sở giáo dục và Đào tạo thường xuyên tổ chức kiểm thực tế tại các cơ sở giáo dục để nhắc nhở, điều chỉnh kịp thời.

- Đa số cán bộ quản lý, giáo viên các trường tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông thấy được sự cần thiết phải đổi mới phương pháp giảng dạy vì vậy nên rất tích cực, chủ động trong việc tổ chức triển khai xây dựng các chủ

đề dạy học, áp dụng phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác vào giảng dạy.

b) Khó khăn:

- Điều kiện cơ sở vật chất và thiết bị dạy học hiện nay tại các cơ sở giáo dục còn thiếu, số học sinh/lớp học còn đông nên việc triển khai phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác bị hạn chế.

- Cấu trúc chương trình sách giáo khoa bố trí theo bài, việc tự xây dựng các chủ đề dạy học ở nhiều địa phương rất khó khăn, nhất là các trường ở vùng sâu, vùng xa do số lượng giáo viên theo bộ môn của nhà trường ít; nhiều kiến thức của bài học dài dòng chưa phù hợp với phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác.

- Việc áp dụng các phương pháp dạy học tích cực đặc biệt là phương pháp “Bàn tay nặn bột” rất khó nhưng Bộ tổ chức tập huấn chưa nhiều, chưa sâu sát nên việc tổ chức triển khai lại ở địa phương còn nhiều khó khăn.

1.2. Công tác triển khai tập huấn và dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác ở địa phương

- Trong thời gian qua, Sở Giáo dục và Đào tạo đã triển khai tập huấn cho 100% cán bộ quản lý và giáo viên cốt cán của các Phòng Giáo dục và Đào tạo các huyện, thành phố, các trường tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông trên địa bàn tỉnh về phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác. Sở Giáo dục và Đào tạo cũng chỉ đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo các huyện, thành phố, các trường trung học phổ thông triển khai tập huấn lại cho tất cả cán bộ, giáo viên.

- Trong thời gian qua, đặc biệt từ năm học 2013-2014 đến nay, Sở đã chỉ đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo các huyện, thành phố, các trường trung học phổ thông trên địa bàn tỉnh tổ chức triển khai việc xây dựng các chủ đề dạy học để dạy theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác. Qua báo cáo từ các đơn vị, đa số các trường THPT đã triển khai xây dựng các chủ đề và tổ chức giảng dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác; 14/14 Phòng Giáo dục và Đào tạo các huyện, thành phố đã triển khai dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác đối với cấp tiểu học và trung học cơ sở.

- Thống kê số Phòng GDĐT, số trường; số cán bộ, giáo viên được tập huấn và thực hiện dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực; số học sinh đã được triển khai, tham gia học tập theo những phương pháp này (có phụ lục kèm theo).

1.3. Đánh giá hiệu quả dạy học, tính ưu việt, khó khăn, hạn chế, nguyên nhân và giải pháp khi triển khai thực hiện phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực trong dạy học ở từng môn học, cấp học.

a) Hiệu quả dạy học, tính ưu việt

- Việc dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác đã tạo điều kiện để học sinh chủ động, sáng tạo, tự tìm tòi, khám phá ra kiến thức dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Từ đó, tạo cho học sinh tính tự giác, tích cực, ham muốn khám phá, yêu và say mê học tập; rèn luyện kỹ năng diễn đạt thông qua ngôn ngữ nói và viết, kỹ năng xử lý tình huống, kỹ năng phán đoán, lập luận, bảo vệ ý kiến cá nhân; học sinh tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên, thoải mái, không gò ép; học sinh tự chiếm lĩnh kiến thức qua thực nghiệm nên sẽ nhớ lâu hơn. Không khí lớp học sôi nổi, vui vẻ; giáo viên phải chủ động tự học tập, tự bồi dưỡng kiến thức để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ để đáp ứng được yêu cầu của việc dạy học trong điều kiện mới hiện nay.

- Cùng với việc triển khai pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác, việc tổ chức dạy học theo chủ đề, đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học mà Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức triển khai trong thời gian qua đã tạo điều kiện thuận lợi để các cơ sở giáo dục đẩy mạnh hoạt động chuyên môn tại các tổ/nhóm chuyên môn, hoạt động sinh hoạt chuyên môn có hiệu quả hơn, thiết thực hơn.

b) Những hạn chế

- Đa số các trường chưa mạnh dạn xây dựng chương trình của nhà trường mà chủ yếu thực hiện theo phân phối chương trình của Sở Giáo dục và Đào tạo xây dựng.

- Để thực hiện một tiết dạy theo các phương pháp dạy học tích cực nói chung, đặc biệt là theo phương pháp “Bàn tay nặn bột” đạt hiệu quả đòi hỏi giáo viên phải có kiến thức tốt, khả năng linh động để ứng phó với những tình huống bất ngờ xảy ra trong tiết dạy nhưng không phải giáo viên nào cũng thực hiện được.

c) Nguyên nhân

- Nhiều cán bộ quản lý, giáo viên ngại khó, chưa có tinh thần tự học, tự bồi dưỡng, ngại đổi mới.

- Nhiều giáo viên chưa được trang bị đầy đủ về các phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực, đặc biệt là việc tổ chức dạy học theo nhóm cho hiệu quả.

- Một số cán bộ, giáo viên năng lực còn hạn chế để có thể tiếp cận và triển khai việc dạy học theo các phương pháp tích cực.

- Điều kiện cơ sở vật chất nhiều trường chưa bảo đảm về điều kiện như: bàn ghế để triển khai học nhóm, các phương tiện hỗ trợ khác và đặc biệt là đồ dùng, thiết bị dạy học chưa đầy đủ hoặc xuống cấp.

d) Giải pháp

- Tăng cường tập huấn phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác một cách hiệu quả, thiết thực cho chuyên viên cho cán bộ quản lí và giáo viên các cấp học.

- Chỉ đạo quyết liệt để từng cán bộ, giáo viên không ngừng tự học tập, bồi dưỡng, tự rèn luyện để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ nhằm đáp ứng yêu cầu của nhiệm vụ dạy học trong tình hình mới; đồng thời có biện pháp để những cán bộ, giáo viên không đáp ứng được yêu cầu thì không được tiếp tục giảng dạy.

- Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra chuyên môn tại các cơ sở giáo dục để có sự nhắc nhở, chấn chỉnh kịp thời.

- Biên soạn chương trình và sách giáo khoa cho phù hợp với việc sử dụng các phương pháp dạy học tích cực.

- Việc đổi mới phương pháp dạy học phải gắn liền với việc đổi mới kiểm tra, đánh giá.

- Hoàn thiện và phát huy vai trò của Tổ Nghiệp vụ bộ môn cấp tỉnh.

e) Những đề xuất, kiến nghị đối với Bộ Giáo dục và Đào tạo

- Cần tăng cường tập huấn phương pháp “ Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực

- Bộ cần biên soạn sách giáo khoa theo các chủ đề, giao quyền chủ động cho các cơ sở giáo dục trong việc xây dựng kế hoạch dạy học phù hợp điều kiện của địa phương, đơn vị.

- Quy định số học sinh/lớp ít hơn (nên không quá 35 học sinh/lớp) để thuận lợi cho việc dạy học theo phương pháp mới.

2. Các sản phẩm gửi về Bộ Giáo dục và Đào tạo

Sở Giáo dục và Đào tạo gửi 18 sản phẩm, gồm:

- Tiểu học: 07 sản phẩm;
- Trung học cơ sở: 09 sản phẩm;
- Trung học phổ thông: 02 sản phẩm.

(Có phụ lục kèm theo)

Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Ngãi báo cáo để Bộ Giáo dục và Đào tạo nắm bắt, theo dõi và có chỉ đạo kịp thời./.

Nơi nhận: *Đang*

- Bộ GD&ĐT;
- GDTH;
- Lưu: VT, GDTrH.

UBND TỈNH QUẢNG NGÃI
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

DANH SÁCH CÁC SẢN PHẨM GỬI VỀ BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

(Kèm theo Báo cáo số 209/BC-SGDĐT ngày 12/4/2016 của Sở GD&ĐT Quảng Ngãi)

TT	Họ và tên	Trường	Huyện, TP	Môn	Tên bài
I TIỂU HỌC					
1	Võ Thị Xuân Nở	TH Chánh Lộ	TP. Quảng Ngãi	Tự nhiên-xã hội lớp 1	Con cá
2	Huyền Thị Thu Thảo	TH Chánh Lộ	TP. Quảng Ngãi	Tự nhiên-xã hội lớp 3	Cá
3	Bạch Thị Phương Nga	TH Nghĩa Chánh	TP. Quảng Ngãi	Khoa học lớp 4	Không khí ở đâu và có tính chất gì
4	Đặng Tân Xuân Quỳnh	TH Tây Hà	TP. Quảng Ngãi	Khoa học lớp 4	Âm thanh
5	Nguyễn Thị Thanh Thảo	TH Chánh Lộ	TP. Quảng Ngãi	Khoa học lớp 4	Ba thẻ của nước
6	Trần Thị Thu Lê	Tiểu học Đức Thắng	Mộ Đức	Khoa học lớp 5	
7	Trần Thị Phương Thủy	TH Trần Hưng Đạo	TP. Quảng Ngãi	Mĩ thuật lớp 5	
II THCS					
1	Nguyễn Thị Vi Na	THCS Nghĩa Hà	TP. Quảng Ngãi	Toán 6	Tìm giá trị phân số của một số cho trước
2	Lê Thị Thu Sương	THCS Phổ Cường	Đức Phổ	Sinh học 8	Tuyên tụy và tuyến trên thận
3	Huyền Minh Sương	THCS Phổ Văn	Đức Phổ	Hóa học lớp 8	Nước
4	Ngô Quang Hiếu	THCS TT La Hà	Tư Nghĩa	Vật lý 9	Nhiệt Năng
5	Nguyễn Tân Quang	THCS TT La Hà	Tư Nghĩa	Sinh học 9	Quần xã sinh vật
6	Huyền Quang Trọng	THCS Phổ Ninh	Đức Phổ	Hóa học lớp 9	Chất béo
7	Kiều Quang Quy	THCS Nghĩa An	TP. Quảng Ngãi	Lịch sử 9	Những hoạt động của Nguyễn Ái Quốc ở nước ngoài những năm 1919-1925
8	Nguyễn Tấn Dũng	THCS Phổ Vinh	Đức Phổ	Ngữ văn	Chữ lối về chủ ngữ và vị ngữ
9	Từ Thị Cẩm Hưng	THCS Tịnh Ấn Tây	TP. Quảng Ngãi	Tiếng Anh	
III THPT					
1	Lê Thị Thùy Trang	THPT chuyên Lê Khiết	TP. Quảng Ngãi	Hóa học	Tổ độ phân ứng hóa học
2	Bùi Thị Hồng Thắm	THPT chuyên Lê Khiết	TP. Quảng Ngãi	Vật lý 11	Phản xạ toàn phần

Danh sách này có 18 sản phẩm

UBND TỈNH QUẢNG NGÃI
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

THÔNG KÊ VIỆC TRIỂN KHAI DẠY HỌC THEO PHƯƠNG PHÁP BÀN TAY NẶN BỘT VÀ CÁC PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC
TÍCH CỰC KHÁC (GIAI ĐOẠN 2011-2015)

(Kèm theo Báo cáo số 209/BC-SGDĐT ngày 12/4/2016 của Sở GD&ĐT Quảng Ngãi)

Nội dung	Tiền học					Trung học cơ sở					Trung học phổ thông				
	1	2	3	4	5	Tổng	6	7	8	9	Tổng	10	11	12	Tổng
1. Số chuyên đề đã xây dựng (theo PP BTNB và các PP dạy học tích cực khác)	542	533	601	601	606	2.883	355	361	393	370	1.479	261	293	270	824
1.1. Số chuyên đề theo PP BTNB	204	214	227	241	236	1.122	144	143	159	158	604	93	109	108	310
1.2. Số chuyên đề theo các PP dạy học tích cực khác	338	319	374	360	370	1.761	211	218	234	212	875	168	184	162	514
2. Số tiết đã thực hiện	6.419	7.116	8.539	8.167	7.118	37.359	6.569	6.381	7.098	6.474	26.522	6.181	6.898	6.274	19.353
3. Số học sinh đã tham gia học tập theo PP này	20.643	20.247	20.050	20.089	19.764	100.793	16.335	15.709	15.053	14.658	61.755	14.685	14.059	13.403	42.147
4. Số giáo viên được tập huấn						2.958					2.730				2.350
5. Số trường đã triển khai						155					145				39
6. Số lớp đã triển khai dạy học theo pp này	626	614	608	609	599	3.054	467	449	430	419	1.764	326	312	298	937